

Sygn. akt *XVII AmE 306/20*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Maciej Kruszyński</i>

po rozpoznaniu 12 lipca 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) *sp. z o.o. w W.*

przeciwko *Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki*

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki numer (...)

1. oddala odwołanie;

2. zasądza od (...) *sp. z o.o. w W.* na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Maciej Kruszyński

Sygn. akt *XVII AmE 306/20*

UZASADNIENIE

Decyzją z 16 września 2020 r. Nr (...)Prezes Urzędu Regulacji Energetyki na podstawie art. 33 ust. 1 pkt 8a, ust. 2 oraz ust. 9 pkt 3 w związku z art. 30b ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1233), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy (...) *sp. z o.o.* z siedzibą w W. orzekł, że Przedsiębiorca naruszył art. 30b ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, w ten sposób, iż nie złożył w terminie Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki sprawozdania rocznego, o którym mowa w art. 30b ust. 1 ww. ustawy, za 2019 r. Za to działanie wymierzył Przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 5000 zł.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła strona powodowa, wnosząc o jej uchylenie w całości ewentualnie zmianę poprzez odstąpienie od wymierzenia kary oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zaskarżonej decyzji zarzuciła naruszenie:

1. art. 7 oraz art. 77 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. k.p.a., poprzez brak dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego w szczególności w zakresie zbadania, czy w niniejszej sprawie zastosowanie znajdują przewidziane w dziale IVA KPA

instytucje odstąpienia od wymierzenia kary lub okoliczności wyłączające odpowiedzialność za naruszenia prawa i w konsekwencji naruszenie,

2. art. 189f k.p.a., poprzez nieuzasadnione odstąpienie od jego zastosowania, tj. poprzez odmowę odstąpienia od wymierzenia kary w niniejszej sprawie i poprzestanie na pouczeniu Strony,

3. art. 189e k.p.a. poprzez nieuzasadnione odstąpienie od jego zastosowania, tj. niedostrzeżenie że do naruszenia prawa doszło wskutek działania siły wyższej, tj. bardzo złej sytuacji, w której na chwilę obecną znajduje się Spółka.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie od powoda na rzecz Prezesa URE kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W pismach z 8 kwietnia 2021 r. i 22 kwietnia 2021 r. strony podtrzymały stanowisko dotychczas wyrażone w sprawie.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorca – (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. posiadał koncesję na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą, udzieloną decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 20 stycznia 2016 r., Nr (...) z późn. zm. Koncesja uprawniała przedsiębiorcę do wykonywania działalności gospodarczej w zakresie obrotu z zagranicą określonymi paliwami ciekłymi: benzynami silnikowymi, benzynami lotniczymi, benzynami pirolitycznymi, paliwami typu benzyny do silników odrzutowych, paliwami typu nafty do silników odrzutowych, olejami napędowymi, lekkimi olejami opałowymi i pozostałymi olejami napędowymi, półproduktami rafineryjnymi oraz biopaliwami płynnymi (ciekłymi). Decyzją z 20 marca 2019 r. nr (...) Prezes URE cofnął przedmiotową koncesję. (okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 6 maja 2020 r., Prezes URE zawiadomił przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z niezłożeniem w terminie sprawozdania rocznego o którym mowa w art. 30b ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych za 2019 roku. Jednocześnie, Prezes URE wezwał przedsiębiorcę do złożenia wyjaśnień.

Dowód: Zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego z dnia 6 maja 2020 r., k. 12 akt adm.

W odpowiedzi na ww. pismo, przedsiębiorca wskazał, iż zachodzą przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej.

Dowód: Pismo Spółki z 1 czerwca 2020 r., k. 18 akt adm.

Kolejno, pismem z 22 lipca 2020 r., Prezes URE zawiadomił przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej. Jednocześnie, poinformował Przedsiębiorcę, iż ze zgromadzonym materiałem dowodowym może zapoznać się w siedzibie Urzędu.

Dowód: Pismo Prezesa URE z dnia 22 lipca 2020 k. 32 akt adm.

Przedsiębiorca złożył roczne sprawozdanie za 2019 r. w dniu 19 marca 2020 r. (data stempla), które wpłynęło do urzędu 23 marca 2020 r. (k. 11 akt adm., okoliczność bezsporna)

W dniu 16 września 2020 r. Prezes URE wydał decyzję, zaskarżoną w niniejszym postępowaniu.

Dowód: Decyzja Prezesa URE z 16 września 2020 r., k. 5 akt sąd.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym i sądowym oraz fakty powszechnie znane, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało oddaleniu.

Stosownie do treści art. 30b ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, podmiot realizujący Narodowy Cel Wskaźnikowy jest obowiązany do przekazywania Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki w terminie do 60 dni, po zakończeniu roku kalendarzowego, sprawozdania rocznego, zawierającego informacje określone w przywołanym przepisie.

W myśl art. 33 ust. 1 pkt 8a ustawy, karze pieniężnej podlega ten, kto nie złożył w terminie Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki sprawozdania rocznego o którym mowa w art. 30b ust. 1 ustawy lub podał w tym sprawozdaniu nieprawdziwe dane.

Z definicji ustawowej zawartej w art. 2 ust. 1 pkt 25 ustawy wynika, że podmiot realizujący Narodowy Cel Wskaźnikowy to każdy podmiot, w tym mający siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dokonujący samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu, wytwarzania, importu lub nabycia wewnątrzwspólnotowego paliw ciekłych lub biopaliw ciekłych, który:

a) rozporządza nimi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez dokonanie jakiegokolwiek czynności prawnej lub faktycznej skutkującej trwałym wyzbyciem się paliw ciekłych lub biopaliw ciekłych lub

b) zużywa je na potrzeby własne na tym terytorium, z wyłączeniem przywozu paliw ciekłych przeznaczonych do użycia podczas transportu i przywożonych w standardowych zbiornikach o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 722).

Jak ustalono, spółka od 20 stycznia 2016 r. do 20 marca 2019 r. posiadała koncesję na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą. Koncesja ta uprawniała przedsiębiorcę do wykonywania działalności gospodarczej w zakresie obrotu z zagranicą określonymi paliwami ciekłymi: benzynami silnikowymi, benzynami lotniczymi, benzynami pirolitycznymi, paliwami typu benzyny do silników odrzutowych, paliwami typu nafty do silników odrzutowych, olejami napędowymi, lekkimi olejami opałowymi i pozostałymi olejami napędowymi, półproduktami rafineryjnymi oraz biopaliwami ciekłym (płynnymi).

Ponadto, w 2019 r. przedsiębiorca dokonał przywozu i sprzedaży paliwa ciekłego – oleju napędowego w ilości(...). (k. 1 akt adm.)

Nie ulega wątpliwości Sądu, że w 2019 r. przedsiębiorca posiadał status podmiotu realizującego Narodowy Cel Wskaźnikowy w rozumieniu art. 2 ust. 25 ustawy, zatem był zobowiązany do złożenia sprawozdania rocznego o którym mowa w przepisie art. 30b ust. 1 ustawy – w odniesieniu do 2019 roku, w terminie do 60 dni po zakończeniu 2020 r. tj. do dnia 26 lutego 2020 r.

Przedsiębiorca złożył przedmiotowe sprawozdanie w dniu 19 marca 2020 r. (data stempla), które wpłynęło do urzędu 23 marca 2020 r., nie można wobec tego uznać, że zrealizował ciężący na nim obowiązek. Określony przez ustawodawcę termin na jego złożenie upłynął 29 lutego 2020 r. Trzeba podkreślić, że zrealizowanie obowiązku po terminie traktowane jest jak niezrealizowanie obowiązku.

Odnośnie do zarzutów naruszenia przepisów postępowania administracyjnego Sąd Okręgowy podziela utrwalone w judykaturze stanowisko, iż zasadniczo tego typu zarzuty są nieskuteczne przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ponieważ Sąd ten nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowania sądowe. Celem postępowania nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem

kontradictoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Sąd antymonopolowy jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, według reguł kontradictoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sędowo-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sędowo-administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy (por. np.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 r., sygn. akt III CRN 120/91; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 r., sygn. akt I CKN 265/98; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r., sygn. akt I CKN 351/99; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 r., sygn. akt I CKN 1036/98; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 r., sygn. akt III SZP 2/05). Sąd Okręgowy uznaje, że nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych, to zarzuty w tym zakresie nie mogą być skuteczne, o ile uchybienia te mogą być sanowane w toku postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu, bowiem tutejszy Sąd zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym.

Sąd podziela dokonaną przez pozwanego Prezesa URE ocenę przesłanek warunkujących odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej. Niezłożenie sprawozdania doprowadziło do naruszenia chronionego ustawą dobra jakim jest terminowość składania sprawozdań i pozbawiło pozwanego możliwości uwzględnienia rzeczywistych danych dotyczących działalności gospodarczej przedsiębiorcy do 2019 r., co negatywnie wpłynęło na realizację przez pozwanego obowiązku nałożonego na niego przez ustawodawcę, tj. obowiązku o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy o statystyce publicznej. Przypomnieć należy, że program określony w rozporządzeniu Rady Ministrów z 14 września 2018 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej za rok 2019 (Dz. U. z 2018 r., poz. 2103, z 2019 r. poz. 1567 oraz z 2020 r. poz. 324) stanowił m.in. że Prezes URE do 16 marca 2020 r. winien był przekazać do Ministerstwa Energii i Głównego Urzędu Statystycznego zestawy danych jednostkowych zagregowanych o realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego za 2019 r. Zestawy te powstały na podstawie indywidualnych sprawozdań rocznych, o których mowa w art. 30b ust. 1 ustawy. Wobec tego, należało stwierdzić za pozwanym, że nie można zakwalifikować wagi rozpatrywanego naruszenia jako znikomej.

Warto dodać, że spółka nie przedstawiła żadnego dokumentu, potwierdzającego okoliczności podniesione w treści odwołania. Mowa tutaj na przykład o dokumentach potwierdzających złą kondycję finansową spółki czy też postanowienie o zajęciu rachunku bankowego. Z tego względu twierdzenia powoda w tym zakresie należało uznać za nieudowodnione.

Powyższe oznacza to, że powód swoim zaniechaniem wypełnił dyspozycję art. 33 ust. 1 pkt 8a ustawy, zgodnie z którym karze pieniężnej podlega ten, kto nie złoży w terminie sprawozdania rocznego o którym mowa w art. 30b ust. 1 ustawy.

Kara ta wymierzana jest na podstawie art. 33 ust. 9 pkt 3 ustawy przez Prezesa URE. Wysokość tej kary wynosi 5000 zł. W tym miejscu należy podkreślić, że nałożona przez Prezesa URE kara pieniężna została przez ustawodawcę wskazana wprost, co wyłączyło możliwość jej miarkowania.

Warto również zauważyć, że przedsiębiorca, będący tzw. profesjonalistą, powinien znać omawiane regulacje prawne oraz skutki ich naruszenia. Co więcej, powodowa spółka powinna wykazywać się wyższym stopniem staranności. Względem przedsiębiorców oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, rzetelności, zapobiegliwości, zdolności przewidywania jak również znajomości przepisów prawa są wyraźnie zwiększone.

Sąd uznał, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa i znajduje uzasadnienie w przepisach prawa, zaś zarzuty podnoszone przez stronę powodową w odwołaniu nie mogą skutkować jej uchyleniem ani zmianą we wnioskowanym zakresie.

Nie znajdując zatem podstaw uzasadniających uwzględnienie odwołania, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił je w oparciu o przepis art. 479⁵³ §1 k.p.c.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie wynikającej z art. 98 k.p.c. wskazującej na obowiązek zwrotu przeciwnikowi kosztów postępowania przez stronę przegrywającą sprawę. Odwołując się do tej zasady Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego wynagrodzenie pełnomocnika procesowego strony pozwanej w wysokości 720 zł, ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).

SSO Maciej Kruszyński